

BÖLÜM 2

TÜRKİYE'DE KOYUN YETİŞTİRİCİLİĞİNİN PROJEKSİYONU: 2022-2031

Mustafa ÖZDEMİR¹
Mehmet Ulaş ÇINAR¹

1. GİRİŞ

Hayvancılık birçok sektörü içinde barındırması nedeniyle ülke ekonomisine katkının yanı sıra sosyal sorunlara da çözüm getirmektedir. Hayvansal faaliyetler kırsal alanda işsizliği azaltmak, köyden kente göçü engellemek ve şehirlerdeki nüfus baskısını azaltmak gibi birçok sosyal etmeni üstlenmektedir (Öziş Altınçekiç, 2014).

Türkiye tarımsal yapısı, sosyo ekonomik koşulları ve doğal yapısı ile koyun yetiştiriciliği için uygun bir ülkedir (Kaymakçı ve Engindeniz, 2010). Koyun yetiştiriciliğinin kırsal ekonomi üzerine büyük etkisi vardır ve halen geleneksel yetiştiricilik ile doğal otlatma yöntemiyle uygulanmaya devam edilmektedir (Eyduran ve ark., 2016; Kader Esen ve Elmaci, 2021). Büyükbaş hayvancılığın koyunculuga göre hayvansal üretime yaptığı katkı daha yüksektir fakat koyunculuk kırsal alanda yetiştiriciye istihdam ve gelir sağlaması nedeniyle vazgeçilmez bir hayvansal üretim kolu olarak düşünülmektedir (Aritunca ve Karabacak, 2020). Koyun yetiştiriciliğinde diğer hayvancılık kolları tarafından fazla kullanılmayan çayır, mera ve nadas alanları, bitkisel üretime uygun

---

¹ Erciyes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Zootečni Bölümü, Kayseri, Türkiye
*Sorumlu Yazar: mustafa.ozdemir@erciyes.edu.tr

SONUÇ

Bu çalışmada bildirilen sonuçlar Türkiye’deki koyun sayısının 2022-2031 yılları arasında artacağını gösteriyor. Türkiye’de 2021 yılındaki koyun sayısı 1980’lerdeki koyun sayısı ile benzer düzeydedir. Artan nüfusun ihtiyaçlarının karşılanması için koyun sayısının daha yüksek seviyelere çıkması gerekmektedir.

Koyun yetiştiriciliği genel olarak köylerde, küçük aile işletmeleri tarafından yapılmaktadır. Türkiye, koyun yetiştiriciliği için uygun şartlara sahiptir. Bu şartların daha fazla kullanılması hem artan nüfus ile birlikte oluşan kırmızı et açığını kapatabilir hem de kırsalda insanların yaşmasını sağlayarak ekonomik anlamda olumlu etkiler yapabilir. Koyun, yetiştirildiği coğrafyaya uyum yeteneği yüksek hayvandır. Koyun beslenmesi genel olarak mera ya dayalıdır, bu nedenle de yem maliyeti düşüktür. Üreme yeteneğinin yüksek olması, kısa sürede verim verecek seviyeye gelmesi ve diğer hayvancılık kollarından daha az dışa bağımlılık sağladığı için koyunculuk ekonomik ve sosyolojik olarak önemlidir. Koyun sayısının artması beklenmektedir fakat Türkiye’de koyun yetiştiriciliği genel olarak yerli ırklarla yapılmaktadır. Merinos koyunlardan yetiştiricilik ve ıslah açısından yerli genotipleri kaybetmeden, daha fazla faydalanarak koyundan alınan verimin artmasını sağlamak gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Aritunca, D., Karabacak, A., 2020. Konya Merkez İlçelerinde Koyunculuk İşletmelerinin Durumu. Bahri Dağdaş Hayvancılık Araştırma Dergisi. 9(1):13–24.
- Çiçek, A., Ayyıldız, M., 2020. “Üretici Şartlarında Sözleşmeli Küçükbaş Hayvancılık Projesinin Tokat İli Açısından Değerlendirilmesi.” Journal of the Institute of Science and Technology, 10(2):1329–37. doi: 10.21597/jist.648672.
- Esen, V.K., Elmacı, C., 2021. The Estimation of Live Weight from Body Measurements in Different Meat-Type Lambs. Tarım Bilimleri Dergisi, 27(4):469–75. doi: 10.15832/ankutbd.719037.
- Eyduran, E., Keskin, I., Erturk, Y.E., Dag, B., Tatliyer, A., Tirink, C., Aksahan R., Tariq, M., 2016. Prediction of Fleece Weight from Wool Characteristics of

- Sheep Using Regression Tree Method (Chaid Algorithm). *Pakistan Journal of Zoology*, 48(4):957–60.
- FAO, 2020. Crops and livestock products. <https://www.fao.org/faostat/en/#data/QCL>. Accessed 17.06.2022.
- Geß, A., Tolsdorf A., Ko, N., 2022. A Life Cycle Perspective of Lamb Meat Production Systems from Turkey and the EU. *Small Ruminant Research*, 208(2):106637. doi: 10.1016/j.smallrumres.2022.106637.
- Güngör, S., 2021. Halk Elinde Hayvan Islahı Projesi (Akkaraman) Desteklemlerinin Etki Derğerlendirilmesi Niğde İli Örneđi. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü.
- HAYGEM, 2021. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü. <https://www.tarimorman.gov.tr/sgb/Belgeler/SagMenuVeriler/HAYGEM.pdf>. Accessed 12.07.2022
- Jones, A.K., Jones, D.L., Cross, P., 2014. The Carbon Footprint of Lamb: Sources of Variation and Opportunities for Mitigation. *Agricultural Systems*, 123:97–107. doi: 10.1016/j.agsy.2013.09.006.
- Kaymakçı, M., Engindeniz, S., 2010. Türkiye’de Keçi Yetiştiriciliği: Sorunlar ve Teknik-Ekonomik Çözümler. *Ulusal Keçicilik Kongresi*, Sy. 1–25.
- Köseman, A., Şeker, I., 2015. Current Status of Cattle, Sheep and Goat Breeding in Turkey. *Van Veterinary Journal*, 26(2):111–17.
- Oğuz, C., Özer, H., Yılmaz, R., 2019. Koyunculuk İşletmelerinin Yapısal Özelliklerinin Belirlenmesi: Konya İli Örneđi. *XI. International Balkan and Near Eastern Social Sciences Congress Series*, Sy. 199–208
- Öziş Altınçekiç, Ş. 2014. Bursa İli Koyunculuk İşletmelerinin Yapısal Özellikleri ve Refah Ölçütleri Açısından Değerlendirilmesi. *Bursa Uludağ Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Semerci, A., Çelik, A.D., 2016. Türkiye’ de Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Genel Durumu. *Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 21(2): 182-196.
- TÜİK, 2021. Hayvansal Üretim İstatistikleri. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hayvansal-Uretim-Istatistikleri-Aralik-2021-45593>. Accessed 21.06.2022.